NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
MEI 2022

REKENINGKUNDE: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur 200 punte

Hierdie nasienriglyne is opgestel vir gebruik deur eksaminators en hulpeksaminators van wie verwag word om almal 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die riglyne konsekwent vertolk en toegepas word by die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen bespreking of korrespondensie oor enige nasienriglyne voer nie. Ons erken dat daar verskillende standpunte oor sommige aangeleenthede van beklemtoning of detail in die riglyne kan wees. Ons erken ook dat daar sonder die voordeel van die bywoning van 'n standaardiseringsvergadering verskillende vertolkings van die toepassing van die nasienriglyne kan wees.

IEB Copyright © 2022

VRAAG 1 VOORRAADSTELSELS EN BTW (41 punte, 25 minute)

VRAAG 1.1 VOORRAADSTELSELS (31 punte, 19 minute)

Verwys na die inligting aangaande Callaghan Cheeses.

BORDE (geweegde gemiddelde-metode):

1.1.1 Bepaal die geweegde gemiddelde van een kaasbord.

$$\frac{13\,500}{60} \checkmark + \frac{53\,750}{260} \checkmark - \frac{975}{5} \checkmark (5 \times 195) + 2\,395 \checkmark \checkmark = \frac{68\,670}{315}$$

R218 ☑ *Rand / Eenhede niks vreemds nie*

(6)

1.1.2 Bepaal die randwaarde van die borde wat gedurende die laaste kwartaal verlore geraak het. Neem aan dat die werklike koste van verkope as R56 975 bereken is.

265 ✓ × R218 ☑ *uit 1.1* = 57 770
= 56 975 ✓

= R795☑ *Beoogde KVV – Werklike KVV*

(4)

KAAS (EIEU-metode):

1.1.3 Bereken die massa kaas voorhande (in kilogram) op 31 Mei 2021.

190 ✓+ 810✓ – 10✓ = 990 – 735✓ – 25 ✓= 230 kg ☑ *niks vreemds nie*

(6)

1.1.4 Voltooi die Handelstaat vir die kwartaal geëindig 31 Mei 2021 ten opsigte van net die **kaas**.

Verkope	87 745 ✓
Koste van verkope	(48 250) ☑ *hakies; opgetel*
Beginvoorraad	10 450 ✓
Aankope	45 950 ✓✓✓☑
Vraggeld op aankope (810 ✓ × 5 ✓)	4 050
Min eindvoorraad	(12 200) ✓✓✓
Bruto wins	39 495 ☑ *Verkope – KVV*

(13)

IEB Copyright © 2022

HANDELSTAAT – BEREKENINGSPASIE

Indien jy hierdie spasie vir berekeninge wil gebruik, toon die besonderhede van die bedrag wat jy uitwerk duidelik aan. Alle finale bedrae moet korrek na die Handelstaat oorgedra word.

Aankope	Eindvoorraad
48 100 ^– 650^ (65 × 10) – 1 500^ (60 × 25) = 45 950 ⍓ *niks vreemds nie*	160 = 8 000 ^ 70 × 60 = 4 200 ^^ 12 200

1.1.5 Sydney het nie haar beoogde winsgrens van 100% op die kaas behaal nie. Adviseer haar of sy die vraggeld op aankope as deel van haar kosprys moet insluit wanneer sy die verkoopsprys bepaal. Oorweeg die moontlike gevolge waaraan jou besluit haar blootstel.

Besluit: Ja / Nee (omkring jou besluit)

Advies: JA – vraggeld vorm deel van die koste, ✓ sal tot laer wins lei en die gevaar van foutiewe berekening van winsgrense en winsgewendheid indien dit uitgesluit word ✓

NEE – verhoog die verkoopsprys – te duur en risiko om klante te verloor

Gevolg: 5 / gemiddeld 60 = 8%
Rede ✓ skakeling dat die vraggeld op aankope deel is van die koste en die kosprys sal verhoog
Vraggeld is nie 'n bedryfsuitgawe nie
Bedreiging ✓ skakeling dat die verhoging in die kosprys wanneer winsgrens toegepas word die verkoopsprys sal verhoog en hul goedere sal duurder wees (dit kan weer daartoe lei dat hulle klante verloor)

(2)

IEB Copyright © 2022

VRAAG 1.2 BTW **(10 punte, 6 minute)**

Bereken die BTW-bedrag en dui aan of dit die bedrag wat aan SAID verskuldig is, verhoog of verlaag. BTW word teen 15% bereken.

	Berekening	BTW-bedrag	Effek op bedrag aan SAID verskuldig
1	$1\,260 \times \frac{15}{100}$	R189 ✓	Toename ✓
2	$9\,315 \times \frac{10}{90}$ ✓ $= 1\,035 \times \frac{15}{115}$ ✓	R135☑ *niks vreemds nie proses – bereken die BTW op die korting*	Afname ✓
3	$2\,760 \times \frac{100}{160}$ ✓ $= 1\,725 \times \frac{15}{115}$ ✓ **OF** $2\,760 \times \frac{100}{115} = 2\,400 \times \frac{100}{160}$ ^ $= 1\,500 \times 15$ ^ %	R225☑ *niks vreemds nie proses – bereken die BTW op die kosprys (terugsending)*	Toename ✓

(10)

31	+	10	=	41
31		10		41

VRAAG 2 MAATSKAPPY FINANSIËLE STATE (66 punte, 39 minute)

MAATSKAPPY FINANSIËLE STATE – BEREKENINGSBLADSY

Indien jy hierdie spasie vir berekeninge wil gebruik, toon die besonderhede van die bedrag wat jy uitwerk duidelik aan. Alle finale bedrae moet korrek na die Uittreksel uit die Inkomstestaat en/of Aantekeninge by die Finansiële State op bladsy 6 en 7 oorgedra word.

Gemiddelde aandeleprys en terugkoop	
9 245 000 ^ 4 300 000 ^ = 215 sent – 276^ = 61 sent	
Salarisse (Aansuiwering 8)	
216 000 / 12 = 18 000^ 1 440^ + 1 440 4 500^ 12 060 + 1 440	
Rente op lening (Aansuiwering 9)	
560 000 ^ × 12% × $\frac{9}{12}$ ^ = 50 400 525 000 ^ × 12% × $\frac{3}{12}$ ^ = 15 750 66 150	

IEB Copyright © 2022

Verwys na die inligting aangaande Mishka Beperk.

2.1 Voltooi die Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar eindigende 28 Februarie 2021.

Verkope (4 815 000 – 96 000 ✓ – 11 900 ✓)	4 707 100 ☑
Koste van verkope (2 324 000 – 6 800 ✓)	(2 317 200) ☑ *KVV tussen hakies*
Bruto wins	2 389 900 ☑ *Verkope – KVV*
Ander inkomste	**Moenie bereken nie** **519 358**
Huurinkomste	248 920
Oninbare skuld ingevorder (4 100 + 3 200 ✓+ 3 200 ✓)	10 500
Kommissie-inkomste (41 000 + 36 000 ✓✓)	77 000
Voorsiening vir oninbare skuld-aansuiwering (6 150 ✓ – 5 632 ☑ *uit 2.2.1*)	518
Bruto inkomste	**Moenie bereken nie** **2 909 258**
Bedryfsuitgawes	**Moenie bereken nie** **(1 256 508)**
Skryfbehoeftes (14 700 – 1 800 ✓)	12 900
Waardevermindering	42 400
Diverse uitgawes	235 818
Salarisse en lone (864 000 +18 000 ✓)	882 000
Pensioenfondsbydraes (69 120 + 1 440 ✓)	70 560
Verlies vanweë terugsending van goedere	680 ☑ *uit 2.2.3 (10%)*
Verlies vanweë oorstroming (7 000 ✓– 5 950 ✓)	1 050
Handelsvoorraadtekort (759 300 ✓ + 6 800 – 6 800 ✓– 7 000 ✓ – 741 200 ✓)	11 100 ☑
Bedryfswins	**Moenie bereken nie** **1 652 750**
Rente-inkomste (61 800 – 4 200 ✓ + 6 100 ✓)	63 700
Netto wins voor rente-uitgawe	**Moenie bereken nie** **1 716 450**
Rente-uitgawe	(66 150) ✓✓✓✓
Netto wins voor belasting	1 650 000
Belasting (480 000 ✓ + 12 000 ✓)	(492 000)
Netto wins na belasting	1 158 000 ☑ *trek belasting af*

(32)

2.2 Voltooi die volgende volledige aantekeninge by die finansiële state soos op 28 Februarie 2021:

2.2.1 **Handels- en ander ontvangbare rekeninge**

Netto handelsdebiteure	135 168 ☑ *Trek af*
Debiteurekontrole (149 500 – 11 900 ✓+ 3 200 ✓)	140 800 *
Min: Voorsiening vir oninbare skuld (140 800 ☑ *Debiteure* × 4% ✓)	(5 632)
Opgelope inkomste (4 200 – 4 200 ✓+ 6 100✓) + 5 950 ✓+ 36 000 ✓)	48 050 ☑
	Moenie bereken nie

(10)

2.2.2 **Behoue inkomste / Opgehoopte wins**

Saldo soos op 1.03.2020	1 245 000
Netto wins na belasting	1 158 000 ☑ *uit Inkomstestaat*
Terugkoop van 60 000 aandele teen 61 ✓✓✓ sent	(36 600) ☑ *Hakies*
Dividende op gewone aandele	(725 600) ☑ *Hakies; optelling*
Betaal	344 000 ✓
Aanbeveel (4 240 000 ✓ × 0.09 ✓)	381 600
Saldo soos op 28.02.2021	1 640 800 ☑ *Optelling*

(10)

2.2.3 **Handels- en ander betaalbare bedrae**

Krediteurekontrole (375 200 – 6 800 ✓ + 680 ☑ *10%)*	369 080
Krediteure vir salarisse	12 060 ✓✓✓
Pensioenfonds (6 900 ✓ + 1 440 ✓+ 1 440 ✓)	9 780
SAID (LBS) (19 800 ✓ + 4 500 ✓)	24 300
Paaiement op korttermynlening	35 000 ✓✓
SAID (Inkomstebelasting)	12 000 ✓
Aandeelhouers vir dividende	381 600 ☑ *uit 2.2.2*
	Moenie bereken nie

(14)

66
66

IEB Copyright © 2022

VRAAG 3 KONTANTVLOEISTATE (49 punte, 29 minute)

Verwys na die inligting aangaande Readhead Motors Bpk.

3.1 Voltooi die volgende Aantekening by die Kontantvloeistaat:

Versoening tussen wins voor belasting en kontant uit bedrywighede gegenereer

Netto wins voor belasting (1 505 000✓ × $\frac{100}{70}$ ✓)	2 150 000
Aansuiwering vir:	506 580
Waardevermindering	311 220 ✓✓✓☑☑
Rente-uitgawe	195 360 ✓✓✓☑
Wins voor die veranderinge in bedryfskapitaal	2 656 580 ☑
Veranderinge in bedryfskapitaal	84 300 ☑ *optelling*
*Toename / ~~Afname~~ in voorraad✓ *geskakel met gebruik van hakies*	(63 300) ✓
*~~Toename~~ / Afname in ontvangbare rekeninge ✓ *geskakel met gebruik van hakies*	60 100 ✓✓
*Toename / ~~Afname~~ in betaalbare bedrae ✓ *geskakel met gebruik van hakies*	87 500 ✓✓
Kontantvloei uit bedrywighede	2 740 880 ☑ *optelling*

**Skrap wat nie van toepassing is nie of omkring die korrekte definisie van die beweging.*

(22)

3.2 Voltooi die volgende uittreksel uit die Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 28 Februarie 2021:

Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite	(113 900) ☑ *optelling; korrekte hakies*
Aankoop van vaste bates	(576 150) ✓
Opbrengs uit die verkoop van vaste bates (249 000 ✓ – 186 750 ✓)	62 250
Afname in beleggings (1 400 000 – 1 000 000)	400 000 ✓✓

(6)

3.3 Bepaal die waarde van die nuwe lening wat gedurende die jaar geëindig 28 Februarie 2021 verkry is.

12 000 × 12 = 144 000 ✓+ 2 372 000 ✓ – 2 106 000 ✓= R500 000 ☑ *optelling; niks vreemds nie, geen rente nie*

(4)

3.4 Bereken die bedrag belasting wat gedurende die jaar betaal is soos dit op die Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 28 Februarie 2021 sal verskyn.

(2 150 000 × 30% of 1 505 000 × $\frac{30}{70}$) = 645 000 ✓✓

84 000 ✓ + 645 000 + 27 000 ✓ = 756 000 ☑ *optelling; niks vreemds nie*

(5)

3.5 Bepaal die totale bedrag wat aan die afgestorwe aandeelhouer se boedel betaal is vir die terugkoop van die aandele.

200 000 × 0.25 = 50 000 ✓✓
2 730 000 – 2 600 000 = 130 000 ✓
180 000 ☑ *optelling; niks vreemds nie*

(4)

3.6 Bepaal die bankrekeningsaldo op 28 Februarie 2021. Dui aan of dit 'n gunstige saldo of 'n oortrekking is.

1 278 420 ✓ + 176 000 ✓– 113 900 ☑ *uit 3.2;*
= 1 340 520

– 800 520 (– 814 520 ✓ + 14 000 ✓)

540 000 – 12 000 ✓

= 528 000☑ *optelling; niks vreemds nie*

Gunstig / Oortrekking ☑ *volg hul berekening*

(8)

IEB Copyright © 2022

KONTANTVLOEISTATE – BEREKENINGSBLADSY

Indien jy hierdie spasie vir berekeninge wil gebruik, toon die besonderhede van die bedrag wat jy uitwerk duidelik aan. Alle finale bedrae moet korrek na die betrokke vraag op bladsy 8 en 9 oorgedra word.

Waardevermindering	
1 729 000^ + 576 150^ – 62 250 ☒ *uit 3.2* – 1 931 680^ = 311 220 ☒ *niks vreemds nie*	
Rente op lening	
196 680^ + 17 160^ – 18 480 ^= 195 360☒ *niks vreemds nie*	
Beweging in ontvangbare rekeninge	
486 800 – 424 200^ 15 100 – 16 800^ 501 100 – 441 000 = 60 100 afname	
Beweging in betaalbare bedrae	
521 400 – 603 100^ 13 600 – 19 400^ 535 000 – 622 500 = 87 500 toename	

49
49

IEB Copyright © 2022

VRAAG 4 VERVAARDIGING MET BATEBESTUUR (44 punte, 27 minute)

VERVAARDIGING MET VASTEBATEBESTUUR – BEREKENINGSBLADSY

Indien jy hierdie spasie vir berekeninge wil gebruik, toon die besonderhede van die bedrag wat jy uitwerk duidelik aan. Alle finale bedrae moet korrek na die Produksiekostestaat of Fabrieksbokosteaantekeninge op bladsy 12 oorgedra word.

Grondstowwe gekoop	Huuruitgawe
2 100 000 ^ – 157 500 ^ (7½%) = 1 942 500 (92½%) + 228 000 (16 000^ – 5^% = 15 200 × 15^) = 2 170 500	226 850 / 13 = 17 450
Water en ligte	
20 000 × 0,65 = 13 000^ 19 800 × 0,95 = 18 810^ 400 × 12 = 4 800^ = 36 610	

Verwys na die inligting aangaande Jasson Jewellers.

4.1 Voltooi die Aantekening by die Produksiekostestaat vir grondstowwe.

Aantekening 1: Grondstowwe

Beginvoorraad	513 500 ✓
Aankope	2 170 500 ✓✓✓✓☑
Vraggeld op aankope (94 500 ✓ + 4 560 ✓✓)	99 060
Aanvaar indien 4 560 as invoerbelasting getoon word	
Eindvoorraad	(672 020) ✓ *hakies*
Grondstowwe na die produksieproses oorgeplaas	2 111 040 ☑ *optelling; niks vreemds nie*

(11)

4.2 Voltooi die Aantekening by die Produksiekostestaat vir fabrieksbokoste.

Aantekening 3: Fabrieksbokoste

Indirekte arbeid	76 250
Indirekte materiaal (46 200 ✓– 31 400 ✓+ 156 000) ✓= 170 800 × 95% ✓	162 260
Huuruitgawe (226 850 – 17 450✓✓ = 209 400 × $\frac{900}{1200}$ ✓	157 050
Eiendomsbelasting en diensgelde (82 900 + 6 500✓ = 89 400 × 80%✓	71 520
Water en ligte	36 610 ✓✓✓✓
Versekering (73 440 × 70%	51 408 ✓
Waardevermindering op toerusting	102 190 ☑ *sien hieronder*
	657 288

Berekening van waardevermindering op fabriekstoerusting

Berekening	Waardevermindering
Toerusting verkoop 124 000 – 34 720 = 89 280 ✓✓ × 20% × $\frac{5}{12}$ ✓	7 440
Oorblywende (ou) toerusting 964 000 ✓– 454 720 ✓ = 509 280 – 89 280 ✓✓ 420 000 × 20% ✓	84 000
Nuwe toerusting 215 000 ✓ × 20% × $\frac{3}{12}$ ✓	10 750
Totale waardevermindering op fabriekstoerusting vir die jaar	102 190 ☑

(26)

4.3 Bepaal die totale verkope vir die jaar geëindig 31 Mei 2021.

229 800 ✓+ 3 313 086 ☑ *uit 4.3* – 201 300 ✓ = 3 341 586

3 341 586 + 150% ✓ (× $\frac{250}{100}$) = R8 353 965 ☑ *niks vreemds nie*

(5)

4.4 Lewer kommentaar op die winsgewendheid van die onderneming deur die volgende te oorweeg:

Getal eenhede geproduseer:	250 000	eenhede
Getal eenhede verkoop:	238 700	eenhede
Gelykbreekpunt:	80 000	eenhede

Hulle produseer meer as 3 keer die getal wat nodig is om gelyk te breek, dus is 2/3 van hul produksie winsgewend.

Hulle verkoop meer as 95% van hul produksie, wat tot bruto wins lei – as sodanig is die onderneming baie winsgewend.

Verkope tot produksie ✓ breek gelyk ✓

(2)

44
44

Totaal: 200 punte

IEB Copyright © 2022